

Štev. 16

Leto 10

Izhaja dvakrat na mesec
Naročnina četrletno 12 dinarjev

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

Brezplačni dopusti

Zimo za zimo se ponavlja tudi v ljubljanski direkciji okrožnica, ki pomeni za uboge progovne delavce največji udarec, ki pomeni veliko pomanjkanje za vse njih svoje — okrožnica o brezplačnem dopustu.

V pisarnah se preračuna proti koncu jeseni, koliko procentov kredita je že izrabljenega, koliko še ostane za zadnje štiri mesece in upošteva se možnost kakih večjih snežnih zametov in nezdod ter se tako izračuna ostanek, s katerim mora vsaka sekcija shajati za prejemke progovnih delavcev in profesionistov do prihodnjega 1. aprila.

V časopisju se porabi dosti prostora, da se ob prilikah redukcij napiše poročilo o težkem položaju in s tem se smatra, da je že vse narejeno. Ubogi progovni delavci od teh jeremijad nimajo nikakega profita, ker čez poletje in jesen se pozabi na slabe čase in prihodnja zima prinese zopet isti udarec — pomanjkanje in bedo.

Kdo je temu kriv in kako bi se dalo to preprečiti? Mirno lahko trdimo, da je največja krivda že pri sestavi predlogov za proračun od strani službenih edinic, direkcij in računskega oddelka Generalne direkcije, ker so vsi predlogi pomanjkljivi in nezadostni. Noben šef službene edince, noben direktor ne bi smel podpisati predloga za kredite za prihodnje leto, dokler se preje ne prepriča, ali bodo ti krediti zadostni za vse uslužbence in delavce in da bo ostalo na razpolago še nekaj za nepredvidene slučaje. Nikdo na direkciji se ne more izgovarjati, da mu ni znano točno število vseh progovnih delavcev — stalnih, začasnih in pogodbenih —, da mu niso znane točno njih dnevne mezde in na podlagi teh podatkov — upoštevajoč še napredovanje —, ki ga pravilnik predvideva, se lahko do zadnje pare določi točen znesek, ki bo potreben za izplačilo delavskih mezd v prihodnjem letu.

V državnem proračunu za leto 1936-37 je predvideno, da bo proračun za pol milijarde manjši in ima za ta prihranek prispevati tudi »Uprava državnih železnic« nad dvajset milijonov. Ta številka da dosti misliti, če smo se leto za letom prepričali, da so bili krediti za državne železnice vedno premajhni in so bili leto za letom na vrsti redukcije in brezplačni dopusti.

Sedaj pa pogledajmo dohodke:

Med dohodki je predvideno, da bo uprava državnih železnic v prihodnjem letu dala 82,483.480 dinarjev več dohodkov. Že ta številka dokazuje, da štednja na račun progovnega delavstva ni na mestu — saj tudi progovni delavec doprinese doberšen del k povšanju dohodkov z rednim vzdrževanjem proge in ostalih naprav.

Še je čas, če prav je načrt državnega proračuna že predložen, da se za zimo leta 1936-37 prepreči brezplačne dopuste pri progovnih sekcijah! Dolžnost vseh šefov sekcij je, da nemudoma, neoziraje se na eventualna navodila o 10% znižanju izdatkov in neoziraje se na kredite, odobrene v letošnjem proračunu, zahtevajo za budžetno leto 1936-37 kredite v taki višini, da bodo lahko prav vse delavce zaposlili tekom vseh delovnih dni. Ostali odločujoči pa naj ukrenejo vse, da bo dodaten predlog takoj dostavljen finančnemu ministru in finančnemu odboru narodne skupščine v odobritev!

Narodni poslanci, ki so bili pri zadnjih volitvah izvoljeni, nimajo samo naloge, da gredo od časa do časa na zasedanje narodne skupščine, kadar je sklicana, marveč je njih dolžnost, da se zanimajo tudi za vprašanja delovnega ljudstva. Njim ni nepoznan težak položaj progovnih delavcev in zato je prav, če bi pri pristojnih sekcijah in direkcijah zbrali točen material in na to v finančnem odboru kakor v skupščini vztrajali na tem, da se odobri odgovarjajoč kredit za vse delavce za celo leto.

Pa tudi progovni delavstvo samo doslej ni v polni meri vršilo svoje dolžnosti. Pretežna večina progovnega delavstva je tavalna in še tava v raznih stanovskih organizacijah, ki omeje vse svoje delovanje za progovne delavce na kako pismeno predstavko in prošnjo, ne podvzamejo pa ukrepov, s katerimi bi lahko dosegli rezultate. Delavci, ki so danes še v takih organizacijah, pritisnite na odbore za odločnejše ukrepe, da bo tudi progovni delavec dosegel najosnovnejše pravice.

Sleherni progovni delavec, ki res hoče boljše bodočnost ne samo za sebe, marveč za ves delavski razred, pa mora iti na delo, da se organizirajo vsi do zadnjega v svobodnih strokovnih organizacijah in da ramo ob rami z ostalim delavstvom izvojuje svoje pravice.

Ljubljana in I. draginjski razred?

Že nekaj časa se vzdržujejo med državnimi nameščenci vesti o novi uredbi glede draginjskih razredov. Na eni strani se trdi, da pride Ljubljana v II. draginjski razred, dnevni listi pa zopet prinašajo vesti, kako posamezni predstavniki zahtevajo, da pride na pr. Celje in Maribor v I. draginjski razred. Točnih informacij se ne da nikjer dobiti, ker sestavljajo v finančnem ministrstvu novo uredbo, ne dajejo pa nikakih obvestil.

Ljubljansko glasilo sedanje vladne stranke je tozadevno prineslo objavo, ki jo v informacijo železničarjem ponatiskujemo:

»Po naših zanesljivih informacijah pa je resnica naslednja: Res je, da sedaj v Beogradu reformirajo uredbo o draginjskih razredih, niti govora pa ni, da bi bila prizadeta s tem tudi Ljubljana. Nihče ni, ne v vladi, ne pri drugih od-

ločujočih krogih, sprožil dosedaj misli, da bi bila Ljubljana pomaknjena iz I. v II. draginjski razred. Zakon o uradnikih še vedno velja in po tem zakonu so sedeži banovin v I. drag. razredu, sedeži okrajev v II. drag. razredu in ostali kraji v III. drag. razredu. Nasprotno pa je znano, da je banska uprava sprožila in vladi predložila več predlogov, po katerih bi se tudi drugi večji kraji v Sloveniji, ki niso sedeži okrajev, premaknili v II. drag. razred, zlasti taki, kjer je razvit tujski promet. Nekateri kraji, kakor Bled in še drugi pa se celo trudijo, da bi zaradi tamkajšnje draginje bili prištet v I. drag. razred. — Vse govornice o degradiranju Ljubljane v II. drag. razred so torej tendenciozne in za lase privlečene.«

Upajmo, da bo ta vest resnična in da se ne bo tudi v tem vprašanju končno rešilo tako, kakor se je rešilo vprašanje draginjskih doklad za aktivno osebje in upokojece.

Razpust „Podpornega društva železničarjev“ razveljavljen

Po šest in pol letih je društvena uprava izročena staremu odboru
Zadoščenje našim železničarjem

V soboto, dne 14. decembra je predstojništvo mestne policije Maribora obvestilo člane komisarijata »Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru, da morajo na podlagi odločitve kr. banske uprave izročiti svoje posle staremu odboru društva.

Zastopnik društva pa je prejel take odlok:

Kraljevska banska uprava Dravske banovine Ljubljana

II. No. 29870-8 6. decembra 1935.

Društvenemu vodstvu društva

»Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru«

v roke g. dr. Reismanu Avgustu, odvetniku, pravnemu zastopniku društva

Mariboru.

Na Vašo pravočasno vloženo pritožbo z dne 11. julija 1929, zoper odločbo velikega župana mariborske oblasti U. br. 2825-3 od 11. maja 1929, s katero je bilo »Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru« razpuščeno, se na podstavi § 120, odstavek 2., zakona o občnem upravnem postopku izpodbijana odločba razveljavlja.

Nadaljnja pritožba ni dopustna.

Namestnik bana pomočnik:

L. S.

podpis nečitljiv.

dr. Majcen.

V razlogih pa navaja odlok med drugim tole:

Z zgoraj citirano odločbo je bilo društvo razpuščeno radi prekoračenja statutarne delokroga storjenega s tem, da je društvo preko svojega v §u 2 pravil določenege namena izplačevalo akontacijo na posmrtnine,

in da je društvo nakupilo Ljudski dom v Mariboru od »Ljudskega doma« r. z. z. o. z. v Mariboru.

Kljub tem dokaznim dejstvom pa smatra kraljevska banska uprava z ozirom na veliki humanitarni pomen tega društva, ki ima že okrog 11.000 članov, in z ozirom na to, da so se v času od razpusta do sedaj prilike javnega življenja znatno spremenile in so se tudi razmere v društvu samem uredile, za umesto in potrebno društvo vzpostaviti in mu tako omogočiti popoln razmah v njegovem humanitarnem delovanju.

Jasno pa je, da društvo v bodoče ne sme izplačevati akontacij, ker to po oblastno odobrenih pravilih ni predvideno.

Na prvem prihodnjem občnem zboru mora društvo poleg eventualnih drugih sprememb skleniti kot dopolnilo pravil, da se mora imovina pupilarno varno nalagati.

Taksa za pritožbo v znesku Din 20.— je plačana in na spisu predpisano razveljavljena.

Šest in pol leta je trajalo, predno se je popravila krivica, ki jo je utrpelo humanitarno društvo železničarjev, radi nacionalističnih intirig in denuncijacij. Razpustil je društvo bivši veliki župan mariborske oblasti dr. Schaubach in bi bil razpust brez dvoma tudi postal pravomočen, ako ne bi bil stari odbor po svojem pravnem zastopniku ukrenil vse potrebno, da se razpust prepreči. Ugovor starega odbora proti razpustu je bil tako tehten, da so ga morale upoštevati tudi najvišje upravne oblasti.

O kakšnih drugih zaslugah govoriti, je naravnost smešno in »Slovenec« bi si svojo »raco« lahko prihranil.

Redukcije vodijo v obubožanje

Da je to res, dobro občutijo vsi delavci na svoji lastni koži, saj so danes že oni, ki še delajo, pravi berači, brezposelni pa so obsojeni pri nas na lakoto ali pa pridejo navzkriž z obstoječimi zakoni.

Ne velja pa naslovna ugotovitev samo za delavca kot takega, velja tudi za državo samo, ker se slabe posledice racionalizacije in redukcij, s katerimi se odpravlja kriza, vedno bolj kažejo v državnih budžetih. Ti so v vseh državah, kjer se na ta način zdravi kriza, visoko deficitni ter dohodki stalno padajo, stalno pada tudi izvoz, čeprav se hoče izvoz dvigniti na račun znižanja delavskih plač, da bi se v cenah lažje konkuriralo.

Eksportna industrija še danes podčrtava pravilo, da se da izvoz rešiti in krizo premagati le z izdatnim znižanjem cen na račun znižanja delavskih plač. Če bi bil ta recept pravilen, bi morale države, ki ta recept izvajajo, zlasti Nemčija in Italija, pokazati sijajne trgovinske bilance in budžet s prebitkom. Trgovinska bilanca, ki večkrat služi kot merilo za obubožanje ali obogatitev države, se je v Nemčiji poslabšala za 950 milijonov rentnih mark, v Italiji pa skoraj za eno milijardo lir.

Zanimive ugotovitve na tem polju bi mogli narediti tudi pri nas v Jugoslaviji, kjer se kar najbolj striktno izvaja gornje načelo prav povsod — tako v privatni industriji, kakor tudi v državnih podjetjih. Zastonj so pri nas vsi naporji za dejansko uravnavesenje budžeta, ker se hoče uravnavesiti leto za letom kar z 10 do 20 odstotnimi redukcijami na račun osebja. Budžet za leto 1936/37 je sedaj izdelan pri vseh državnih uradih na podlagi smernic, ki jih je izdal finančni minister in katere smo objavili v enem zadnjih uvodnikov ter imajo za glavno smernico povprečno znižanje izdatkov za osebje za 10%, za material pa za 20 odstotkov. Tako izdelan budžet bo imel nedogledne posledice, ako se pravočasno ta način »reševanja krize« ne odpravi ter ne ukrene potrebnih ukrepov, da se zviša kupna moč sedaj zaposlenega delavstva in preskrbi zaposlitev stotisočem brezposelnih

All si že pridobil novega naročnika za „Ujedinjeni železničar“?

Reorganizirajte disciplinsko sodišče II. stopnje

Zakon o državnem prometnem objektu predvideva v § 220 kompetence disciplinskega sodišča II. stopnje ter predpisuje, da razpravlja to disciplinsko sodišče v **tajni seji** samo na podlagi spisov. Če ugotovi, da je postopanje I. stopnje povsem popolno in pravilno ter da je dejanje popolnoma preiskano, ima pravico, da ali potrdi razsodbo I. stopnje ali pa izreče drugo razsodbo, ki je **končno-veljavna** in proti kateri ni mogoč noben priziv. Ostali predpisi so v glavnem enaki, kakor veljajo za druga prizivna sodišča.

Praksa tekom zadnjih let je dokazala, da predpisi disciplinskega sodišča II. stopnje ne odговarjajo današnjim razmeram in da je bilo izvršeno že polno težkih obsodb ter so bili izrečeni tudi odpusti iz službe, dasi je bilo dokazano, da so obtoženci po-

polnoma nedolži odnosno, da bi bila na mestu večkrat samo administrativna in ne disciplinska kazen. Na vsak način bi bilo najbolje, da bi bile tudi razprave disciplinskega sodišča II. stopnje javne, da bi jim mogel prisostvovati tudi obtoženec odnosno njegov zagovornik, ker le tako bi imelo disciplinsko sodišče priliko, da se popolnoma seznanj s pravim stanjem zadeve in da lahko izreče pravično razsodbo.

Iz vrst upokojujencev

Zahteve upokojujencev

Na sestanku upokojujencev, dne 24. novembra, ki se je vršil v Delavski zbornici v Ljubljani in katerega se je udeležilo nad 200 železniških upokojujencev in vdov, je bil soglasno sprejet sklep, da naj akcijski odbor pozove za enkrat vse železničarske upokojujenske organizacije odnosno društva na sestanek, da se razpravlja o združenju vseh doslej samostojnih društev v eno celoto.

Upokojujenci in upokojujence so sklenili, da bodo sedaj ponovno obnovili intervencije pri železniškem ministru, finančnem ministru, finančnem odboru narodne skupščine in senata, da bi se vsaj z letošnjim proračunom in finančnim zakonom definitivno rešilo vprašanje staroupokojujencev in kronskih rent. Zaključki sestanka zahtevajo, da se:

1. izvede definitivno prevedba kronskih rent naknadno z letom 1927,
2. definitivno izvednači kronske pokojnine,
3. povrne že vživane vozne ugodnosti, takoj pa da se odobri vozne ugodnosti za prevoz premoega in drv ter živil tudi upokojujencem in dovoli izrabo neuporabljenih vložkov tekom prihodnjega leta,
4. rentnikom takoj izplača zaostale draginjske doklade iz pokrajinskega pokojninskega sklada od 1. aprila 1935 dalje,
5. popravi krivica, ki se je pripetila staroupokojujenim služiteljem in zvaničnikom z novo uredbo ter jim nakaže s 1. okt. 1935 višje doklade,
6. ukine naknadna doplačila za delavski penzijski fond za čas pred 1. jan. 1923.

Upokojujenci in vozne ugodnosti

Tekom zadnjih let se je uvedla pri naših železnicah praksa, da se vsa štednja izvaja zlasti na račun delavstva in upokojujencev. Vseh znižanj prejemkov so bili ti v prvi vrsti deležni, uprava pa je šla še dalje ter je začela upokojujence zlasti v pogledu voznih ugodnosti vedno bolj ločiti od aktivnih uslužbencev. Prav brez vsake potrebe je na pr. uknila upokojujencem pravico do neomejenega števila režijskih voženj in s tem prav za prav škodovala državni blagajni. Enako brez potrebe je začela ločiti upokojujence od ostalih tudi v vprašanju nakaznic za prevoz živil, premoega in drv ter je s tem morda ustregla želji trgovskih slojev, na vsak način pa je občutno oškodovala upokojujence.

Upokojujenec je takoj po upokojitvi že prikrajšan na svojih prejemkih, ker so pokojnine izdatno manjše, še posebno pa pri delavcih. Vsled tega je upokojujenec primoran čim najbolj štediti, če hoče na stara leta skromno in pošteno preživeti svojo družino, za to bi bilo primerno, da bi železniška uprava upokojujencem nudila vsaj one vozne ugodnosti, ki so jih vživali kot aktivni.

Radovedni smo, kako motivira železniška uprava ukinitve nakaznic za prevoz premoega in drv za upokojujence? Pokojnine se zelo neredno izplačujejo, premoeg moraš plačati železniški upravi v naprej prve dni v

Kdaj bo rešeno vprašanje fakultativnih članov boln. fonda?

Vsem upokojujenim železničarjem, ki so bili fakultativni člani bolniškega fonda, je dobro znana akcija, ki so jo vodili naši sodruzi proti povišanju članskega prispevka kar za 100%. Ko se službenim potom in potom intervencij ni dalo ničesar doseči, so posamezni sodruzi zahtevali pismeno rešenje o povišanju prispevka, da bi se mogli obrniti potem Izbranega sodišča na Kasacijsko sodišče odnosno proti odloku ministra na Državni svet, da se doseže razveljavljenje povišanja.

Gospodje zvezarji, ki skozi leta vedre in oblače v centralnem upravnem odboru bolniškega fonda in sko-

raj v vseh upravah bolniškega fonda, seveda nimajo časa, da bi se pobrigali za razveljavljenje odloka o povišanju.

S. Kovač je že 20. junija 1933 vložil zahtevo, da se mu izda principijelna rešitev in že 28. julija 1933 je bila njegova vloga službenim potom poslana Centralni upravi humanitarnega fonda. Gospodje v centralni upravi in v centralnem upravnem odboru humanitarnega fonda (ne bomo se dosti zmotili, če trdimo, da so skoraj 100% vsi zvezarji) do danes še niso odgovorili na to vlogo.

Bolniška blagajna bi morala biti pri svojem poslovanju najbolj ekspektivna kot socialna institucija in najstrožje kazni bi morale zadeti one, ki hote rešavanje zavlačujejo. V zadevi fakultativnih članov so bile doslej vse urgence zaman.

Zakaj ne izplačate redno pokojnin?

Kljub opetovanim pritožbam in intervencijam od strani prizadetih upokojujencev še vedno finančna di-

Ker je zadeva principijelna, se je s. Kovač sedaj obrnil s posebno predstavo na g. ministra ter mu pojasnil, koliko časa kljub urgencam zamačka na odgovor in ga zaprosil, da uvede preiskavo ter odredi, da Centralna uprava izstavi rešitev, ker tako zavlačevanje spravlja vso državno administracijo v jako slabo luč.

Kaj moram vedeti o voznih ugodnostih?

Ker smo prejeli iz več krajev vprašanja, ali pripadajo še nadalje legitimacije otrokom-vajencem, odnosno če pripada legitimacija, ako ima žena kako malo obrt, nadalje ali imajo vsi železničarji pravico do nakaznic za prevoz živil do 450 kg, objavljamo najvažnejše predpise, da ni potreba vsakemu posebej odgovarjati:

Pravico do legitimacij in voznih ugodnosti sploh imajo otroci do dovršenega 18. leta starosti, če prav ne obiskujejo šole, ako so doma brez zasluzka. Vsled tega ima pravico do legitimacije tudi vajenec do 18. leta.

Po 18. letu starosti pa ima pravico do legitimacije otrok, ki se redno šola, za kar je treba priložiti potrdilo šole, nadalje oni, ki služijo kadetki rok ali obiskujejo vojaško šolo, vendar le pod pogojem, ako so odšli k vojakom direktno iz šole. Oni sinovi, ki so šolanje že preje opustili, nimajo pravice do legitimacije za časa kadrovske službe. Sinovi imajo pravico do legitimacije v teh slučajih do konca šolanja, a najdalje do 25. leta starosti ter je edina omejitev, da nimajo mesečno več kot Din 200.—dohodkov.

Hčere pa imajo pravico do legitimacije po 18. letu do poroke. Omejitev je edino ta, da ne smejo imeti več kot Din 200.—mesečno zaslužka in da žive z uslužbencem v skupnem gospodinjstvu.

Otroci, ki so duševno ali telesno za delo nesposobni, dobe legitimacije za ves čas, dokler traja nesposobnost, vendar se mora legitimacija zaprositi s posebnim trebovanjem, kateremu je priložiti potrdilo pristojnega železniškega zdravnika, na kar šef-zdravnik odredi, ali so pogoji »trajne nesposobnosti« podani.

Omejitve z ozirom na obrt. Žene, ki imajo protokolirano trgovino ali obrt, nimajo pravice do legitimacije ter izgube istočasno legitimacije tudi njih možje odnosno otroci. Če ima žena obrt, dobe vsi kljub temu legitimacijo, ako predloži potrdilo pristojnega sodišča odnosno magistrata kot obrtnegea oblastva, da njena obrt ni podvržena protokolaciji.

V katerih krajih imajo uslužbenci pravico do voznic do 450 kg za prevoz živil? Po čl. 39 pravilnika o voznih ugodnostih imajo aktivni uslužbenci pravico do nakaznic do 450 kg v mesecih september, oktober, november, december, ako stanujejo v krajih, ki ne spadajo med naseljene kraje. Generalna direkcija bi morala že pred enim letom sestaviti seznam naseljenih krajev, vendar ta doslej še ni izšel ter je direkcija le začasno odredila one kraje, ki se smatrajo kot naseljeni kraji in med te spadajo:

Notranje Gorice, Preserje, Verd, Planina;

Medno, Gorenja vas-Reteče, Zabnica, Sv. Ješt, Podnart-Kropa, Otoče, Zirovnica, Hrušica, Gozd Martuljek, Podkoren, Rateče-Planica;

Dobrava-Vintgar, Podhom, Boh. Bela, Soteska, Nomenj;

Naklo, Duplje, Križe, Golnik; Trzin, Homec, Duplica;

Lukovica, Log, Drenov grič;

Mlačovo, Žalna, Št. Vid pri Stični, Radohova vas, Sv. Lovrenc na Dol., Ponikva na Dol., Mirna peč, Birčna vas, Uršna sela, Rožni dol, Sela, Gradac, Dobravice, Rosalnice, Bubnjarci, Kamanje, Zorkovac, Mahično, Donje Pokuplje;

Mirna, Št. Rupert, Pijavice; Predole, Čušperk, Žlebič-Sodražica, Lipovec, Stara cerkev;

Laze, Jevnica, Kresnice, Sava, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Zidani most, Radeče pri Zidanem mostu, Loka, Breg, Blanca, Dobova, Sutla, Savski Marof;

Rimske Toplice, Grobelno, Ponikva, Pragersko, Rače-Fram, Orehova vas-Slivnica, Hoče, Pesnica, Cirknica, Št. Ilj;

Petrovče, Šmartno ob Paki, Paška vas, Pesje, Selo, Paka, Gornji dolič, Mislinje, Dovže, Turiška vas, Sv. Martin, Sv. Jedert, Št. Janž, Otiški vrh;

Št. Vid pri Grobelnem, Stranje, Mestinje, Kostrivnica-Podplat, Dobovec, Sv. Rok Lupinjak Djurmanec;

Spodnje Laže, Draža vas, Gabro-le, Radana vas, Zreče;

Cirkovce, Sv. Lovrenc, Hajdina, Moškanjci, Osluševci, Velika Nedelja, Macinec, Mala Subotica, Kraljevec-Prelog, Donji Mihaljevec, Kotoriba;

Pušenci, Pavlovci, Ivanjkovci, Zorovinci, Vrže, Dokležovje, Beltinci, Puconci, Moštjanci, Gor. Lendava, Mačkovci, Stanjevci, Petrovci, Križevci, Šalovci, Hodoš;

Križevci pri Ljutomeru, Bučočevci, Hrastje-Mota, Sv. Lovrenc na Pohorju, Trbonje, Holmec.

V vseh teh krajih imajo aktivni uslužbenci pravico na brezplačen prevoz živilskih potrebščin in praznih sodov do najbližjih mest in sicer največ 10 kg dnevno.

V vseh krajih pa, ki niso v gornjem seznamu navedeni, se dobi za prevoz živil nakaznico do največje teže 450 kg in do 50 kg za prevoz prazne posode.

S to uredbo so seveda zelo oškodovani uslužbenci v večini krajev, ki se smatrajo za naseljene, ker jim je onemogočeno nabaviti si živila za zimo v krajih, kjer se dobe po ugodnejših cenah, ker ne dobe v jesenskih mesecih uputnic za brezplačen prevoz živil.

Smatramo, da bi bilo pravilno, da bi direkcija, predno izda tozadevne predpise, potom službenih načelnikov v dotičnih krajih vprašala za mnenje prizadeto osebje, da se izjavi, ali želi nakaznice za dnevni prevoz živil, ali pa reflektira na ugodnost iz čl. 39 pravilnika ter smo sigurni, da bo malo število onih krajev, ki se bodo izjavili proti tej ugodnosti.

Občni zbor

Cankarjeve družbe

se bo vršil v četrtek, dne 19. decembra 1935 ob 8. zvečer v prostorih Strok. komisije. ob 8. zvečer v prostorih Strok. komisije v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora.
2. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in gospodarja.
3. Poročilo finančne kontrole.
4. Volitve.
5. Knjiže za prihodnje leto.
6. Razno.

V smislu pravil imajo pristop k občnemu zboru vsi ustanovniki in redni člani.

Ne preostaje drugo . . .

Radnička klasa može samo vlastitom borbom da sebi izvojsi slobodu i bolje uslove života

Radnička klasa kod nas prepuštena je svojoj sudbini. Za nju se niko ne brine: poslodavci nemaju nikakvog obzira prema njenim životnim interesima. Medjutim to što rade naši poslodavci nije ništa novo. Nigdje u svijetu i nikada poslodavačka klasa nije se naročito zalagala za interese radnika. Radnici su, kakogod se stvar okrene, uvijek samo izrabljivani. Takav je kapitalistički sistem. Ali kad se dogodi, da se kapitalizam zabrine za radnike, jer i takova situacija može da nastupi, onda je u pitanju gola njihova fizička egzistencija; onda se radništvo »spašava« radi samog sistema.

Radnička klasa može samo vlastitom borbom da sebi izvojsi slobodu i bolje uslove života. Zato ona stvara svoj samostalni pokret, svoje organizacije, da bi klasnim grupisanjem svih radnika stvorila snage potrebne za sistematsku borbu. U prvi red dolaze radnički sindikati. Njihov zadatak je neposredan: oni pokreću pitanja na kojima se radnici uzdižu i padaju. Veliki naš učitelj Karl Marks rekao je: »Radnički sindikati su organizovano pomoćno sredstvo ukidanja samog sistema najamnog rada, svjetlo organizacije radničke klase u velikom interesu njenog potpunog oslobodjenja.«

Ali pored radničkih sindikata ima još organizacija, koje su u istoj mjeri važne za život i napredak radničke klase. To je naročito radnički politički pokret; radnička politička stranka. Mi smo baš na poslu oko obnavljanja našeg samostalnog političkog pokreta. I kao što naš sindikalni pokret u službi radničkih interesa može da vodi borbe samo protiv poslodavaca, tako i naš politički pokret mora da bude savršeno samostalan i da radi isključivo za svoje ciljeve. U protivnom on bi radio i obavljao tuđi posao. Politički radnički pokret kao i sindikalni ne smije ni časa da zaboravi na duboki jaz klasnih oprijeka, jer će se inače u nj sunovratiti.

Kapitalistička klasa ma kakovu

politiku vodila, uvijek radi samo u svojem interesu.

Kapitalistička klasa u Jugoslaviji iskoristila je u punoj mjeri teške godine političke reakcije. Za interes radnika niko nije imao smisla: svi su poslodavci bez razlike na narodnost i političko uvjerenje kroz sve ovo vrijeme bili jedinstveni u iskorišćavanju radnika. Standard života radnika upropašten je, a njihova prava postala su ruglo, jer su poslodavci radnicima oteli i ono, što su im i sami zakoni priznali.

Teška ekonomska kriza, koja je strahovito pritisla zatekla je naše radnike razoružane: njihov politički pokret bio je i još do danas zabranjen, a sindikalni morao se boriti na svim područjima javnog života pod neiskazano teškim okolnostima, jer je i sloboda sindikalne koalicije bila gotovo posvema ukinuta. Sa ukidanjem političke demokratije ponestao je vazduh za pluća našeg pokreta. Život je iz dana u dan postajao sve teži . . .

Oni koji su vjerovali da se »staro« nikada više ne će povratiti, nisu imali školovano sociološko oko. Mi smo kao marksisti u to uvijek vjerovali; bili smo osvjeđeni, da pogrešan put ima i svoj početak i svoj svršetak. Dobar put što duži bio, tim više oduševljava. Mi smo znali da će i tom pogrešnom razvojnom putu doći kraj i da se onda za naš pokret otvaraju novi vidici.

To što se sada na svim stranama pojavljuju poteškoće, što imade zabluda, koje su u radničkom gibanju najteže naravi, ne treba da nas zbunjuje. Nije ni čudo: predugo se živilo bez slobode, predugo su radnici bili bez socijalističke političke škole. Treba nastojati da se što prije skrene sa puta zabluda, jer bi se na taj način lako moglo ugroziti i ono malo, što je postignuto našim općim unutrašnjopolitičkim preokretom, koji je nastupio nakon petomajskih izbora.

(Radničke novine)

Za slobodu sindikalne koalicije i donošenje zakona o minimalnim nadnicama

II. redovna skupština Radničke komore u Zagrebu od 2. do 3. decembra 1935. god., potvrđujući rezoluciju I. redovne skupštine Radničke komore u pogledu zakonskog regulisanja radničkih i namješteničkih minimalnih nadnica i plaća konstatuje:

da zahtjevima te rezolucije, unatoč jednodušnog traženja svih radničkih i namješteničkih sindikalnih organizacija, te radničkih komora, nije dosad udovoljeno. Skupština medjutim konstatuje, da na teritoriju ove komore imade radničkih grupa, čije su nadnice pale tako nisko, da to predstavlja ličnu i porodičnu katastrofu za te radnike, a i veliku opasnost za društvenu zajednicu. Slabljenjem potrošačke sposobnosti širokih radničkih redova pojačava se privredna kriza i otežava mogućnost privredne regeneracije. Osim toga nejednakim nadnicama u istorodnim privrednim granama stvara se nelojalna konkurencija i potkopava se opstanak tih i svih ostalih privrednih grana. Skupština zato smatra da je krajnji čas, da se ovoj zloupotrebi nemoći radnika stane na put državnim intervencijom. Skupština dalje još konstatuje, da je uzrok ovakovom dubokom padu radničkih nadnica i namješteničkih plaća i u tome, što se radnicima uveliko otežava njihova samopomoć ometaњem, a gde-gde i potpunim onemoćavanjem sindikalne koalicije i ekonomske borbe.

U cilju da bi radnici sami mogli da utiču na povećanje svoje potrošačke moći, potrebno je u prvom redu obezbijediti svim radnicima i namještenicima punu slobodu sindikalne koalicije i ekonomske borbe. U drugom redu skupština traži, da se doneše poseban zakon o suzbijanju nelojalne konkurencije i zloupotrebe kod određivanja radničkih minimalnih nadnica. Minimalne nadnice tre-

ba zakonom utvrditi po privrednim granama no ako radnici pojedinih privrednih grana postignu povoljnije plaćevne uslove kolektivnim ugovorom, tada se ovako utvrdjene plaće imadu smatrati kao minimalne za dotičnu struku.

Ustanova, koja bi imala zadatak, da se stara o regulisanju minimalnih nadnica, trebala bi da bude snabdjevena sa sankcijama glede primjena njenih odredaba. U njenim organima trebali bi da budu zastupani radnici poslodavci na paritetnoj osnovi, a trebalo bi da u njima učestvuju i stručna nezainteresovana lica (fiziolozi, ekonomisti itd.). Predstavnik radnika i namještenika trebalo bi da odredjuju nadležne komore.

Zadatak te ustanove trebao bi da bude ispitivanje stanja nadnica i utvrđivanje, za koje privredne grane ili grupe bi trebalo, da budu propisane minimalne nadnice i kolike bi one trebale, da budu za radnike i radnice i za namještenike i namještenice, te za radnu omladinu. Ta ustanova trebala bi da propiše kriterije za utvrđivanje minimalne nadnice, koje bi trebalo da budu u vezi sa kulturnim egzistencionim minimumom.

Odluke te ustanove trebale bi da se stave na snagu riješenjem Ministarstva socijalne politike i narodnog zdravlja, odnosno banova, a o njihovom izvršenju trebale bi da se staraњem izvršne vlasti. Zakon trebao bi da propiše i sankcije za primjenu riješenja o utvrdjenim minimalnim nadnicama. Zakonski bi trebalo obezbijediti nadzor o primjeni tih riješenja uz saradnju predstavnika radničkih i namješteničkih stručnih organizacija te radničkih povjerenika i to naročito kod vršenja inspekcije.

Iz okrožnic

Ukinjenje odmorov

Generalna direkcija državnih železnica je izdala novembra meseca odluk, ki ga je objavila ljubljanska direkcija pod štev. 64 in ki se glasi:

»Ker ljubljanska direkcija tolerira še vedno mesečne odmori pri uslužbenih, kar je ostalo kot uzus še od južne železnice in kar ni nikjer predvideno, pa tudi ne v zakonu o državnem prometnem osebju iz l. 1931, ki predvideva samo letni dopust, se nalaga direkciji, da mesečne odmori takoj ukine in o tem obvesti vse prizadete službene edinice.«

Ugotavljamo, da so bili odmori večinoma povsod le na papirju, ker je primanjkovalo osebja za kritje istih, vendar je tu in tam uslužbenec le pri-

šel do kakega mesečnega odmora. Vendar so odmori točno predvideni, in sicer z naredbo o določitvi delovnega časa za nastavljen železniško osebje, ki jo je podpisal pomočnik ministra saobraćaja g. Jelić že dne 2. junija 1920 in katera do danes še ni bila razveljavljena. Ta naredba predvideva točno dva mesečna odmora po 24 ur in dokler ne bo razveljavljena odnosno izdana nova, jo mora vsak državni uslužbenec upoštevati. Pričakujemo, da bo ljubljanska direkcija tozadevno obvestila generalno direkcijo in izposlovala ukinjenje uvodoma citirane okrožnice.

Lesni odpadki se ne smejo prodajati

Pod GD br. 10.379/35 je železniško ministarstvo prepovedalo prodajo lesnih odpadkov in odredilo, da se imajo lesni odpadki uporabljati samo za kurjenje lokomotiv in peči ter za kur-

jenje peči v pisarnah v dotični službeni edinici ali pa v bližnjih službenih edinicah.

Okrožnica o rangju

Izdana je bila okrožnica o rangju in o uvrščanju v razporede za vlakovno osebje. Posamezniki, ki so bili prizadeti, so prosili za popravo krivice, a so bili odvrnjeni s pripom-

bo, da enkrat mora biti red in da se bo zato okrožnica o rangju striktno izvajala za vse brez izjeme.

Sedaj pa še zvezarji in njih okrožnica

V informacijo železničarjem objavljamo glavne izvlečke iz zvezarske okrožnice štev. 19 od 27. novembra, ker dobro ilustrira način borbe te »edine borbene organizacije: železničarjev za železničarske pravice.

K vprašanju znižanja prejemkov so ukrenili:

»Sprememba uređbe o znižanju prejemkov nas ni zadovoljila. Zato smo se obrnili do naše centralne uprave z zahtevo, da krepko nadaljuje započeto delo za popolno razveljavljenje uređbe, da ne opusti nobene prilike opozarjati odločujoče kroge na težak položaj, v katerem živi železničar, ki vrši izmed vseh državnih uslužbencev najtežjo in najodgovornejšo službo. Nato smo prejeli od centralne uprave zagotovilo, da bo z vsemi danimi sredstvi delala za izboljšanje prejemkov za vse prometno osebje.«

Gospodje bi ustregli železničarjem, če bi povedali, kakšna so »dana sredstva«, ki se jih bodo poslužili.

K vprašanju ukinjenja mesečnih odmorov so naredili:

»Tako, ko je izšla uređba Generalne direkcije, da se ukinejo mesečni odmori v naši oblastni direkciji, je oblastni odbor ukrenil vse potrebno. V posebnih spomenici smo se obrnili do g. direktorja Cugmusa, ki smo mu v njej razložili težak položaj prizadetih uslužbencev zaradi ukinitve odmorov in ga prosili, da se ali vrnejo mesečni odmori ali pa, da se preuredi dosedanja razporedi in olajša prenaporna služba. Istočasno smo prosili našo centralno upravo za posredovanje pri generalni direkciji.«

Res odločni smo pri zvezarjih:

Armade se gremo, tako so sklenili na zadnji plenarni seji v Mariboru. Sleherni njihov član mora nositi društveni znak!

»S tem naj dokažemo odločno, da smo člani najmočnejše narodne strokovne organizacije, vidi naj se, da nas je mnogo in pomađa naj, da tovariš takoj spozna tovariša.«

Dobro priporočilo za zvezarsko organizacijo je, če jo železničar ne more spoznati drugače, kot po znaku.

Volitve v Nabavljajno zadrugo

Kakor smo že v eni zadnjih številki objavili, se bodo vršile v kratkem volitve delegatov za občni zbor Nabavljajne zadruge. V Ljubljani se je konstituiral poseben odbor iz predstavnikov vseh železničarskih skupin, izvzemši zvezarje, z nalogo, da gre v volitve z enotno listo, ne oziraje se na strankarsko ali organizacijsko pripadnost. Ta akcijski odbor je izdal na zadrugarje poseben poziv naslednje vsebine:

Zadrugarji!

Koncem leta 1935 poteče dveletna funkcijska doba delegatov Nabavljajne zadruge, ki so bili izvoljeni pri znanih delegatskih volitvah l. 1934.

Za prihodnji občni zbor Nabavljajne zadruge bo imelo članstvo priliko, da ponovno odloča, katerim zadrugarjem izreče zaupnico ter jih pošlje kot delegate na občni zbor in v upravo Nabavljajne zadruge. Za nadaljnjo dobo dveh let bodo torej pri prihodnjih volitvah izvoljeni delegati kot zaupniki članstva pooblašćeni, da odločajo o važnih vprašanjih zadruge in zadrugarjev ter določajo način gospodarstva v zadrugi.

Danes vlada v zadrugi ena sama skupina, ki je znala ukreniti vse, da se iznebi kontrole ostalega članstva ter gospodarji v zadrugi tako, kakor njim samim najbolj prija.

Koliko je bilo kritike in pritožb tekom zadnjih let, zlasti iz vrst gmotno šibkejših zadrugarjev, posebno pa progovnih delavcev, ki v zadrugi ob času redukcij niso našli potrebne zaščite, temveč jim je zadruga enostavno znižala kredit, ko je padel njih zaslužek!

Zadrugarji smo s svojimi prispevki zbrali temeljno glavnico s tem, da smo

dražje plaćevali živila; zbrali smo nad osem milijonov rezerv, zaman pa so bile vse naše zahteve, da naj v času gospodarske krize, pod katero še danes jećimo prav vsi železničarji, Nabavljajna zadruga prodaja blago po konkurenćnih cenah, da omogoči sleherni družini nakup najpotrebnejšega. Zadruga stoji pod sedanjo upravo na stališču, da mora poslovati naravnost po načelih in načinu privatne trgovine ter se je pri tem opirala na nemajno ji vdan delegatski aparat, ki se je strinjal z vsakim ukrepom vodstva zadruge.

Pri prihodnjih volitvah bo imel sleherni zadrugar priliko in dolžnost, da odločno obsodi dosedanja sistem v Nabavljajni zadrugi ter odda svoj glas za one delegate, ki bodo nastopili za enakopravnost vseh zadrugarjev in za to, da bodi Nabavljajna po vseh ugodnostih, ki jih ima, pravi regulator cen na živilskem trgu, ki naj nudi članstvu prvovrstna živila po najnižjih cenah ter podpre slehernega člana tedaj, ko pade v bedo brez lastne krivde.

Podpisani akcijski odbor zadrugarjev se je odločil, da poseže aktivno v predstojeće delegatske volitve ter da sestavi ob sodelovanju vseh zadrugarjev brez razlike kategorije — aktivnih in upokoženec, nastavljenih in delavcev, — ne oziraje se na strankarsko ali drugo organizacijsko pripadnost

»Zadrugno listo«

Pozivamo na sodelovanje vse zadrugarje iz vseh volilnih edinic, da nastopimo povsod enotno:

proti diktaturi posameznikov in proti sedaj vladajoći grupi v Nabavljajni zadrugi,

proti sedanjemu načinu volitev delegatov po večinskem sistemu.

proti sedanjemu načinu gospodarstva v Nabavljalni zadrugi.

Pozivamo vse na enoten nastop za:

proporcije, tajne in osebne volitve delegatov Nabavljalne zadruge, enakopravnost vseh članov v Nabavljalni zadrugi,

znižanje cen življenjskih potrebščin, da bo zadruga res regulator cen na živilskem trgu, in nabavo vseh potrebščin potom licitacij.

Vi vsi, ki ste za enakopravnost v zadrugi, ki želite, da bodi zadruga res last vseh zadrugarjev, na delo za enoten in složen nastop na vsakem volišču z

»Zadružno listo«

Ne odlašajte z delom! Ne čakajte, da bo vodstvo izdalo razpis o volitvah, marveč takoj na delo, da zberete na »Zadružne liste« vse prave zadrugarje ne oziraje se na njih organizacijsko pripadnost in da postane zadruga dejansko last vseh zadrugarjev, ki bodo imeli enake pravice in enake dolžnosti.

Opozarjamo na to akcijo vse naše naročnike, da sodelujejo pri sestavi »Zadružne liste«, da se prepreči nadaljnja samovlada zvezarjev v zadrugi.

Dopisi

Zidani most. Za zaključek starega leta tudi z Zidanega mosta nekaj novic in pritožb. Obetajo se delavstvu na progi čedalje daljši brezplačni dopusti ravno za zimo, ko je delavec že itak popolnoma izčrpan ter ne ve, kako bo preživel svojo družino. Vendar dela na progi je za progovne delavce zadosti in tudi drugod je dosti dela, ki bi ga morala progovna sekcija narediti, da bi bilo vse v redu. Poglejmo tunnel med Zidanim mostom in Majlandom. Dobro bi bilo, če bi prišel novi gradbeni načelnik enkrat v Zidani most in si ogledal na licu mesta sedaj ob slabem vremenu, kakšen je ta tunnel. Kanali so zamašeni in vsa nesnağa se zastavlja v tunelu, tako da je skoraj neprehoden. Ali ne bi dali ob slabem vremenu, ko delavci ne delajo na prostem, delavce v tunnel, da bi ga dobro očistili in bi bilo s tem prav vsem ustrezno. Tudi na tovornem kolodvoru pri postavljalnici 2 ni vse v redu. Premikalna skupina in kretniki so tam, vedno je dosti dela, ni pa preskrbljeno niti za navadno stranišče ter mora premikač teči daleč v skladišče in tako dolgo časa manjka pri skupini, ali pa se mora zateči kar med bližnje skale odosno v kanal. Gospod šef-zdravnik, ali ne bi ob priliki pogledali, če je to vse v redu in bi nato pritisnili na gradbeno odelenje, da naredi tam stranišče.

Maribor glavni kolodvor.

Ne vemo, če se povsod meri s takimi merami kakor se pri na sv Mariboru. Zato sporočamo nekaj primerov, kako se z osebjem postopa, da bo vedela javnost, pa tudi direkcija, da bo imela priliko narediti red.

Za vlakospremno osobe obstoja sicer turnus, ki baje odgovarja osemurniku, a kaj, ko se ne upošteva. Po turi 561/568, ko pride skupina v Maribor ob pol dveh popoldne, mora ta skupina, mesto da bi imela predpisani počitek, priti ponoči že ob dveh na postajo in dobi navadno vlak 551/2 v Ljubljano, ali pa mora z brzovlakom 501 v Murakeresztur po vlak. V prvem slučaju se vrne iz Ljubljane z brzovlakom ob 16. uri, v drugem pa šele ob 18.20 uri. Vsakdo bi mislil, da bo imela skupina vsaj sedaj počitek, vendar to ni res, marveč ima že ponoči svoj redni turnus vlak ob 2. uri zjutraj. Sedaj pa izračunajte, kako izgleda ta počitek: Na papirju ima med vlakom 568 in 551 skoraj 36 ur počitka, a v tem času mora navadno napraviti še 16 ur službe in če odštejete od ostanka še pripravo in pospravo, pot domov in pot v službo, potem uvidite, da o kakem počitku sploh ni govora. In kdo naj od-

govarja za varnost prometa pri neizpočetem osebjem? Kako naj ne bo tako osebe še bolj izpostavljeno boleznim? Naredite tu red in osebe vam bo hvaležno! Pa bo kdo dejal, da je to izjema. Ne: po turi 569/562, ko pride domov skupina ob 18. uri, bi morala biti prosta do drugega dne do vlaka 9064 ob 12.30, mora pa priti v službo že ob 7. uri zjutraj in pelje navadno z vlakom 1112/2 v Murakeresztur, od tam pa tovorni vlak v Ljubljano in se vrne šele naslednjega dne ob en četrti na 4. uro v Maribor, zvečer ob devetih pa ima že vlak 549 v Zagreb, kamor vozi celo noč, nazaj pa vlak 48, katerega vozi zopet celo noč. V teh slučajih bi bila na mestu nujna intervencija direkcije, da se take izrabe osebjem prepreči.

Tudi kretniško in premikalno osebe je deležno gotovih posebnih »ugodnosti«. Pri turnusu 12/24 mora priti v prostem času na postajo, da razklada postajni premog, katerega je dosti skozi vse leto, posebno pa še v zimski mesecih. In k temu delu so skupine komandirane dopoldan pred nočno službo.

Pa še en lep zgled socialnosti, ki vlada pri nas: Po navadi so pri vseh večjih edinicah pri izplačilu nabiralne pole za razne reveže in tudi pri nas se od časa do časa posluži kak revež te poti, da apelira na srečnejše tovariše za prispevek. Vsled prekoračenja starosti je bil marca letos po 35letni službi odpuščen brez vsake pokojnine sprevodnik K. Jože. Hotel je zaprositi vlakospremnike z nabiralno polo za prostovoljne prispevke. G. šef stanice pa mu je odklonil podpis z izgovorom, da ne sme podpisati take pole in revež je odšel ves obupan, saj je že osem mesecev brez prejemkov. Čudno pa se je zdelo vsem, da je bila za isto izplačilo od istega šefa podpisana nabiralna pola za drugega K. in sicer za Martina, ki pa je zvezar. Tudi tu bi bilo lepo polje za direkcijo, da odredi, da ima biti starešina res starešina za vse in iti na roko vsakemu, ki je v bedi in ne delati izjem.

V novem letu se bomo večkrat oglašili in v novo leto gremo vsi zavedni mariborski železničarji z željo, da bi zopet dobili nazaj svobodno železničarsko strokovno organizacijo.

Zagorje—Trbovlje.

Javno vprašanje progovni sekciji in direkciji drž. železnic v Ljubljani.

Svoječasno je bivši železniški minister g. ing. Vujić izdal odredbo glede razdelitve starih prafov progovnim delavcem. Kakor smo doznali progovni delavci, so bili stari praži v večini progovnih sekcij že davno razdeljeni, ponekod so jih dobili celo po trikrat, dobilo jih je tudi nastavljeno osebe v postajah, samo pri nas v območju progovne sekcije Zidani most smo dobili le enkrat malo količino prafov. Iz Zagorja in Trbovelj je bilo odposlanih okrog 10.000 prafov v druge edinice, kjer so praže dobili, mi pa moramo sedaj v zimi brez vsake kurjave prezebat, ker boren naš zaslužek ne dopušča, da bi kupovali draga drva in premog.

Vprašamo direkcijo, zakaj se ravno z nami tako postopa in ali bo kaj kmalu izdala nalog, da se tudi pri nas podeli delavstvu zadostno količino starih prafov.

Kurilnica Maribor

Težave progogarjev in nerazumevanje nekaterih uslužbencev.

Zopet se oglašamo iz mariborske kurilnice ne z zahtevami za izboljšanje položaja, višje plače ali kake premije, marveč danes objavljamo apel na souslužbenca, da uvidijo težaven položaj, v katerem se nahajamo in se obnašajo tako, da nam pomagajo in ne, da nas še huje pritiskajo. Ponoči od 22. na 23. novembra je zapadel sneg kakih 10 cm visoko in progogarji smo bili v kratkem popolnoma premočeni do kože. Vsakdo ve, kako boren je naš zaslužek, da zadostuje komaj za prehrano in kako naj si potem nabavimo toplo zimsko obleko in dobre čevlje, ko nimamo denarja niti

za najnujnejše potrebščine. Naporno smo delali, ko smo nalagali premogovne vozičke in jih rinili k žlebu 50 m daleč na snežnih tirih, tako da smo bili kmalu popolnoma izmučeni. Stroji so morali čakati na opremo po 4 in več ur, ker dela vsled snežnih ovir nismo mogli zmagovati. Skupina je zato naprosila strojnega mojstra, da da na razpolago še dva moža za dotično noč, vendar je bila ta prošnja brezuspešna, ker je bilo prešerno in da bi se naprosilo za kazen. On ni pogledal naše premočne obleke, ni videl, kako nam je brizgala voda iz čevljev, ni dal novih delavcev, marveč prišli smo na zapisnik.

Naj velja danes naš apel strojevodjem, da naj se ne jezijo na nas progogarje, če morajo ob slabih snežnih razmerah dolgo čakati.

Saj ste izgubili že večino pravic in zato podprite nas ter ob snežnih razmerah intervenirajte pri odločujočih, da se skupine progogarjev povečajo ter tako delo pri premoğu olajšajo.

Videm—Krško

Zopet je zima tu, tisti najhujši in najtežavnejši čas v letu, ki se ga vsak delavec pri progovni sekciji že od daleč boji. Pa kako bi se ne bal, ko ni nihče pripravljen nanj. Naše plače so tako mizerne, da ni mogoče nabaviti si najpotrebnejše obleke in obutve, kaj šele kurjave. Včasih smo si naba-

Gospod Tumpej obsojen radi denuncijanstva

Bivši vodja nacionalnih železničarjev v Mariboru obsojen na: Din 600.— za novo tožbo, 14 dni zopora in Din 1200.— iz prejšnje pogojne kazni.

V ponedeljek, dne 10. t. m. je bila končno zaključena pravda v znanih tožbah 35 železničarjev proti dolgoletnemu reprezentantu nacionalnih železničarjev, železniškemu uradniku g. R. Tumpeju. Velika dvorana okrognega sodišča je bila zopet nabito polna železničarjev in tudi razne oblasti so poslane svoje zastopnike.

Kot priča je bil zaslišan še narodni poslanec g. Lukačič, kojega izpovedba je bila porazna za g. Tumpeja. G. Lukačič je leta 1934 prevzel predsedstvo Udruženja narodnih železničarjev v Mariboru za g. Tumpejem in je našel v njegovi zapuščini med drugim vtoževani denuncijantski seznam železničarjev, na katerem so bili tudi člani udruženja samega označeni kot nasprotniki nacionalnih organizacij, ki baje izražajo do njih povsod splošno mržnjo. Priča g. Lukačič je izpovedal, da še nikoli ni slišal ali delal v organizaciji, ki bi vodila več let stare člane društva na listi kot nezanesljive skupno z nečlani in da torej ta lista ni mogla biti za notranjo evidenco.

Denuncijacija lastnega tajnika.

Usodno pa je bilo pri razpravi za g. Tumpeja ravno vprašanje njegovega branilca dr. Irgolčića na pričo g. Lukačiča.

Dr. Irgolčić: »Ali Vam je znan le en slučaj, da bi bil g. Tumpej škodoval lastnemu članu?«

Priča g. Lukačič: »Za odgovor na to vprašanje bi moral dobiti primeren čas, da morem zbrati vse potreben material. Znano pa mi je že sedaj, da je g. Tumpej denunciral med drugim svojega lastnega tajnika v društvu pri vodstvu delavnice. Samo danes ne vem točno imena tega tajnika, jeli bil to g. Volk ali nek drugi.«

Izdatki za »božičnico«.

Nadalje je izpovedal g. Lukačič, da so takrat našli v arhivu društva poleg denuncijantskega seznama železničarjev tudi dokumente o izdatkih za božičnico v letu 1933, ki pa se dejansko za božičnico niso uporabili, ampak čisto v druge svrhe. Tudi to odkritje je vzbudilo med člani strašno ogorčenje.

Novi seznam »nezanesljivih«.

Priča železniški uradnik Artič je izpovedal, da je prišel k njemu g. Tumpej marca 1934 in zahteval nujno seznam železničarjev iz kurilnice, ki ga pa je on odklonil izdelati.

Zastopnik dr. Reisman vpraša: »Zakaj ste odklonili napraviti seznam? Ali se Vam je zdelo takšno delo preumazano?«

Priča Artič: »Zdelo se mi je to sumljivo, ker bi ta seznam gotovo lahko prizadetim škodoval. Tumpej mi je kazal marca 1934 več seznamov železničarjev iz Maribora, razdeljenih po službenih edinicah s pripombo »avstrijakantov«, »nemčurjev«, »nezanesljivih«. (Medklic: »Ali seznama jungschützov ni bilo?«) Med njimi je bil tudi član Udruženja, ki igra celo pri narodni žel. godbi »Drava«, Anton Dežman, katerega sem jaz potem svaril, naj se pazi, ker je na Tumpejevem seznamu.«

Dr. Reisman je predložil uradno potrdilo železnice, glasom katerega je bil oklevetani železničar Unger Franc iz seznama v službi že pred leti izrecno pohvaljen in

vili premoğa za zimo, kar se nam je potem v obrokih odtegovalo od plače, sedaj se mora v naprej plačati in tega ni mogoče nobenemu delavcu, ker mu ne ostane od plače nikdar toliko, da bi si ga lahko naročil. Prejšnja leta smo dobili za zimo vsaj stare praže, a letošnjo zimo pa — nič. Čuli smo, da so gotove sekcije dobile letos po 2krat, da celo 3krat stare praže. Kako to, da ravno za nas jih ni? A poleg vsega tega nas pa hočejo osrečiti z brezplačnim dopustom, da

Zato bi bilo dobro, da bi bilo tudi letos za božič kaj moke, porhanta in piškotov kakor je bilo lani, pač pa za vse, da bi ne bilo preprirov kot lani. Direkcija pa naj naredi svojo dolžnost in tudi progovnemu delavstvu v Krškem podeli takoj praže, kakor so jih dobili drugod.

Železničarski koledar za leto 1936

je popolnoma razprodan ter vsled tega vsem onim, ki so ga še naknadno naročili, žal, ne moremo ustreči.

Naj bo to opomin za prihodnje leto, da bo vsak krajevni zaupnik pravočasno naročil zadostno število koledarja.

Konzorcij »Ujedinjeni železničar«.

nagrajen, ker je preprečil tatvino v škodo železnice z izpostavljanjem lastne življenjske nevarnosti. Iz tega sledi, da tak uslužbenec pač ne more biti nezanesljiv in vendar je tudi na seznamu g. Tumpeja.

Od g. Tumpeja predlagana priča železničar g. Kessler, tudi njegov bivši tajnik, pa je kot priča izpovedal, da je baje bil ta seznam v misnici Udruženja že ob njegovem prevzemu tajništva, t. i. leta 1932.

Predlog za zaslišanje prejšnjih, tudi takratnih tajnikov Zoreta in Pavlovičiča v dokaz, da je ta izpovedba neresnična, ker ta dva seznama nista nikdar videla v tajništvu leta 1932, je sodnik odklonil.

Prečitano je bilo poročilo generalne direkcije, da Tumpej in tovariši niso nikdar tega seznama poslali v Beograd ali to vsebino sporočili komisiji, ki je prišla preiskovati. Enako je pisala železniška direkcija iz Ljubljane.

Po 3urnem razpravljanju sta predlagala zastopnika tožnikov dr. Reisman in dr. Ravnik obsodbo toženih. Po pričevanju železniških uradnikov podnačelnika Plantana in delno tudi g. načelnika Permeta in uradnika Gajška, je dokazano, da je komisija, ki je prišla iz Beograda v Maribor maja 1934 imela ravno ta seznam. Toženi so priznali, da so pri seznamu sodelovali, da so seznam izdelali, g. Tumpeja izdaja njegova pisava. Obdolžil je svoje lastne tovariše železničarje državljanske nezanesljivosti, ne da bi sploh poskušal dokazati resnico ali vsaj dobro vero. Iz dveh pogojnih predkazni je razvidno, da ni mogoče pričakovati zboljšanja brez kazni, ki bo dala zadoščenje zakonu in žaljenim tožnikom. Zato se naj tudi

stara pogojna kazen 14 dni zopora

in 1200.— Din denarne kazni, ki jo je dobil g. Tumpej 19. nov. 1932 radi žalitve postajenačelnika g. Štefina, izreče za zapadlo in sedaj izvrši. G. Tumpej sam je danes v debati z g. Artičem priznal, da so se podobni seznamu že leta in leta delali pri Udruženju zato, da se ljudi premešča in je torej tudi jasen namen vtoževanega seznama.

Porazno je obsodil delovanje g. Tumpeja tudi zastopnik g. dr. Ravnik, ki je zahteval eksemplarično kazen, ki jo pričakuje vsa mariborska javnost.

Sodnik je izrekel po zagovoru tožencev

sodbo,

s katero se g. Tumpej obsoja, da je izročil vtoževani seznam z opombami o železničarjih železniški direkciji Beograd in se obsoja na 600.— Din denarne globe, oziroma 10 dni zopora in da se izvrši prejšnja pogojna kazen iz leta 1932, t. i., da mora odsedeti 14 dni zopora in plačati 1200.— Din denarne kazni. Oproščata pa se tega dejanja g. Tumpej in Prevotšek kot tudi napravljajna seznama skupno z g. Tumpejem, ker se ni moglo dokazati, da niso tega delali že leta 1932, katero dejanje pa bi bilo že zastarano.

Številna publika je sodbo prav živahno komentirala. Splošno pa je bilo zadoščenje, da je bilo končno denuncijantstvo v Mariboru med železničarji s sodbo pribito in tudi obsojeno. Upajmo, da bo sedaj tega denuncijantstva tudi konec in da bodo vsi denuncirani dobili tudi zadoščenje. Železničarji pa se lahko iz vsega tega za bodočnost mnogo naučijo.